

Jaarverslag 2018

Inleiding voorzitter

Een terugblik op 2017 gaf ons vertrouwen in de toekomst: veel bezoekers en betrokken vrijwilligers. Open Monumentendagen Westland leeft. Nu een terugblik op 2018 met het thema 'In Europa', met een kijkje in de toekomst.

Uitbreiding: We schrijven vanaf 2018 'Dagen' omdat meerdere vrijwilligers de wens hebben om twee dagen open te willen zijn. Dan moet je als voorzitter wel een bijzonder tevreden mens zijn, maar...

Bemensing van het bestuur: In tegenstelling tot veel betrokken vrijwilligers met en bij hun monumenten zag het er voor de bezetting van het bestuur niet zo goed uit. We waren onderbezet. De uitdagingen waren groot en er lag veel mooi werk op ons te wachten. Voor het eerst in mijn leven zag ik tegen de berg op en gelukkig hebben Wouter en Leo dit samen met mij gedeeld. Samen besloten we om ervoor te gaan en we hebben de schouders eronder gezet op en er ons doorheen geslagen. We hebben het met elkaar gedaan met speciale dank aan iedereen die bijgesprongen is om alles goed te laten verlopen. In het bijzonder ook de ondersteuning vanuit onze gemeente. Zoveel betrokkenheid voelde voor ons/mij als een warm bad.

Geslaagd: Wat waren de uitkomsten van onze inspanning weer geweldig mooi. Drukbezochte monumenten. Betrokken vrijwilligers, varende Westlanders, zelfs de T.U. Delft was aanwezig op de tentoonstelling 'Vervoer in Europa door de jaren heen' en Klassendag niet te vergeten. We hebben weer geschiedenis geschreven. Dank aan alle scholen, vrijwilligers en onze monumenteneigenaren en -beheerders voor de fijne ontvangst van dik 1.000 kinderen op de Klassendag 2018.

Dan wil ik, naast alles wat we met elkaar hebben gepresteerd, een paar hoogtepunten uit 2018 niet onbenoemd laten. Wij kunnen trots zijn op onze nieuwe website, maar je weet pas wat een berg werk er op je af komt als het project loopt. De fantastische samenwerking met Karin Rood en haar mensen van Dunea tijdens de openstelling van het gebied Solleveld en de watertoren in Monster. Onze deelname aan Kom in de Kas: alleen mogelijk door de betrokkenheid van ons allemaal. En: de vrijwilligers op onze kernenbijeenkomsten. Zij zijn de verbinding met alles wat er moet gebeuren op deze dagen. Mede dankzij jullie kunnen we als bestuur het plezier in alles behouden en elkaar motiveren en stimuleren.

En in 2019 zijn we gelukkig weer met een compleet bestuur aan het werk. Dank aan allen die samen met ons 2018 tot het succes hebben gemaakt waar we voor staan. We gaan er ook in 2019 weer voor om er, met elkaar, succesvolle dagen van te maken.

Bestuur 2018 en gegevens

Het bestuur bestaat sinds 30 september 2017 uit: Arie Storm (voorzitter), Wouter Loots (secretaris) en Leo van der Pluijm (penningmeester). Het bestuur was tot eind van het jaar op zoek om het bestuur weer aan te vullen tot vier personen en vond een bestuurslid in de persoon van Evert van Beek.

In 2018 heeft het bestuur in deze samenstelling formeel zeven keer vergaderd. Zij wordt bijgestaan door Amanda Jutte als Vakspecialist Cultuur Historisch Erfgoed van de gemeente Westland. Het bestuur steunt voor de planning en uitvoering van de Open Monumentendagen en de Klassendag volledig op de comités in de kernen in De Lier, 's-Gravenzande/Heenweg, Monster/Ter Heijde, Naaldwijk, Honselersdijk, Poeldijk en Wateringen/Kwintsheul. Deze

comités worden vertegenwoordigd door de kernvertegenwoordigers die in 2018 samen met het bestuur vijf keer hebben vergaderd.

De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden voor de stichting. Zij kunnen voor de stichting betaalde kosten eventueel declareren na overlegging van een factuur en een betaalbewijs.

Stichting Monumentaal Westland
Wilgenhove 36,
2295 RB Kwintsheul
Site : www.monumentaalwestland.nl
E-mail : monumentaal.westland@gmail.com

Opgericht : 1 mei 2014
Tel. : 0174 295436 Mob. 06 2300 5668
Bankrekening : NL 51 RABO 0188 2467 46
KvK : 60828765
ANBI cultureel : RSIN 854077868

Klassendag – 7 september 2018

De Lier

Op vrijdag 7 september hebben drie scholen in De Lier meegedaan aan de Klassendag in De Lier. De Prins Willem Alexanderschool, de Prins Mauritschool en de Koningin Julianaschool hadden zich aangemeld. Dit waren in totaal 86 leerlingen van de groepen 7.

Zij hebben in de Dom genoten van een voorstelling gespeeld door het kindertheater diepdeep. De voorstelling was speciaal gemaakt voor de Dom. Allerlei historische feiten van de Dom waren erin verwerkt. Het spel ging over twee dames van de hervormde vrouwenvereniging, die met hun handwerkjes een bijdrage leverden om de Dom na de brand in 1572 te restaureren. Zo kwamen de bouw van de scheve toren, de betekenis van het gebrandschilderde raam, de balk met het jaartal 1590 en andere bijzonderheden ter sprake. Een voorstelling op maat gemaakt die interactief, educatief en muzikaal was. Kortom, het was een leuke en leerzame voorstelling, die bij de kinderen erg in de smaak viel. Daarna hebben de kinderen een kleine versnapering gekregen.

's-Gravenzande en Heenweg

Twee scholen hebben meegedaan, te weten OBS De Driekleur Dalton en CBS De Wegwijzer.

OBS De Driekleur Dalton: een groep 8 met 23 leerlingen bezocht de bunkers achter de Intratuin. De leerlingen zijn rondgeleid door het bunkercomplex door de mensen van Fort aan den Hoek van Holland. Ze kregen een film te zien over de Tweede Wereldoorlog en door de vrijwilligers werden verhalen verteld over het bunkercomplex.

CBS De Wegwijzer: een groep 7 met 26 leerlingen bezocht de Watertoren in Monster. De leerlingen zijn rondgeleid door de duinwachters en hebben door middel van proefjes geleerd hoe water werd gezuiverd. Daarna zijn de leerlingen met de duinwachters door het prachtige natuurgebied gelopen.

Monster

We hebben dit jaar met OBS De Willemschool de Klassendag bij de Watertoren van Monster gehouden. Het weer – altijd een factor van belang – werkte prachtig mee. De Willemschool fietste in twee groepen van ca. 25 kinderen vanaf de Sternstraat onder begeleiding van hun docenten en hulpvaardige ouders. Bij de Watertoren werden de kinderen hartelijk ontvangen door Rebecca, Yoeri en David. Na de introductie en 'afwatering' hebben Youri en David de kinderen op sleeptouw genomen om wat van de historie en huidige watervoorziening te leren.

De kinderen deden eerst proefjes met eigengemaakt vuil water, dat ze vervolgens mochten dumpen in een infiltratieplas. Ze kregen vervolgens een demonstratie in het klein te zien van hoe je water al een heel eind schoon krijgt door het te laten zakken, infiltreren in de duinen en het op grote diepte weer op te pompen. De kinderen zijn weer teruggelopen naar de Watertoren, waar ze verder kregen te horen over Australisch woestijnzand, waarmee je water ontkalkt. Als laatste werd gedemonstreerd waarom je vroeger een watertoren nodig had om water te transporteren over een grote afstand.

Dunea ontwikkelde samen met Monumentaal Westland, NME Westland en de gemeente Westland voor basisschoolleerlingen het educatieve programma 'Van bron tot kraan'. Het programma gaat over de waterwinning in de duinen, de culturele historie van het gebied Solleveld en de monumentale watertoren in dit gebied. Op deze manier komen zowel de Westlandse monumenten als de bewustwording over omgang met ons water aan bod. Dit programma is op deze Klassendag gebruikt.

Honselersdijk

Op vrijdag 7 september heeft de Openbare Daltonschool Honselersdijk met vijf groepen meegedaan aan de Klassendag. Achttien kinderen uit groep 4, 5 en 6 brachten een bezoek aan het Westlands Museum te Honselersdijk. Na het gezamenlijk bekijken van een film over leren en werken in het Westland door de jaren heen kregen de leerlingen, in twee groepen verdeeld, een rondleiding door het museum en de museumtuin. Als afsluiting kregen ze van twee enthousiaste veilingmeesters onderricht in het ouderwets veilen met de klok. Zelf mochten de kinderen ook hun kunsten vertonen en dat deden ze vol overgave en sommigen nog zeer goed ook!

's Middags gingen 22 kinderen van groep 7 en 8 van dezelfde basisschool naar de bunkers achter de Intratuin. Daar werden de leerlingen rondgeleid door twee vrijwilligers van de Stichting Fort aan den Hoek van Holland. Ook kregen ze een film te zien over de Atlantikwall. Deze werd vertoond in de keukenbunker. Dat de bunkers zo klein waren heeft toch wel de meeste indruk gemaakt. Het is verder niet zo goed voor te stellen hoe het toen was met zoveel mensen in zo'n kleine ruimte.

Naaldwijk

Ook in 2018 was de samenwerking tussen de Nationale Zomerbloemen Tentoonstelling (NZBT) en de scholen WSKO 't Startblok en OBS De Kyckert weer voor herhaling vatbaar. De kinderen hebben genoten en dit jaar was het best heel moeilijk voor ze omdat het te maken onderwerp een grotere uitdaging was.

Het thema voor dit jaar bestond er uit dat de kinderen een zogenaamd dromenvangertje (zie foto) zouden maken en daar zijn ze prima in geslaagd. De begeleiders – ervaren bloemstukjesmakers – hadden het heel wat moeilijker om alles in goede banen te leiden, maar het resultaat mocht er zijn. Er gingen mooie werkstukken de kerk in en de kinderen en begeleiders hadden eer van hun werk. Samengevat werd het dromenvangertje opgebouwd op een echt hoefijzer met droogbloemen. Zo hier en daar werd er behoorlijk gezocht en gesteund voordat het af was. Maar het resultaat telde ook hier en dat mocht er zijn.

De samenwerking met de vrijwilligers van de tentoonstelling was zoals de voorgaande jaren weer uitstekend en gezamenlijk werden de pronkstukjes de kerk in gebracht waar zij in een speciaal hiervoor vrijgehouden ruimte tentoongesteld konden worden. (Er werd ons verteld dat veel kinderen met hun ouders terugkwamen om heel trots hun geslaagde pronkjuweeltjes te laten zien.)

De medewerkers van het naastgelegen restaurant B5 – waar de dromenvangertjes werden gemaakt – hadden er ook plezier in en de kinderen werden getrakteerd op heerlijke limonade. OBS De Kyckert viel op het laatste moment in voor een andere school en Wateringen was te ver voor de fiets, dus werd De Kwibus Fun Bus ingezet en de kinderen genoten al van de reis per bus naar Naaldwijk. Onze dank gaat ook uit naar de busonderneming Kwibus.

Alles bij elkaar een geslaagde ochtend die deel uitmaakte van een geslaagde Klassendag 2018 in heel Westland waaraan weer veel scholen en kinderen deelnamen.

Poeldijk

Op vrijdagmorgen 7 september hebben in totaal 63 kinderen van groep 8 van de R.K. Basisschool De Nieuwe Weg (19 kinderen), de WSKO Verburch-hof (24 kinderen) en groep 7-8 van de Openbare Daltonschool Poeldijk (20 kinderen) een bijzondere morgen gehad in het kader van Open Monumentendag 2018. De leerlingen hebben een bezoek gebracht aan het orchideeënbedrijf Opti-Flor aan de Madeweg.

Hiervoor was door de werkgroep Historie Bartholomeus Poeldijk in samenwerking met Raymond van der Knaap van Opti-Flor uit Poeldijk en Sandra Ham van Certhon ook uit Poeldijk een leerzaam programma samengesteld. Dit bestond uit drie onderdelen: rondleiding door het bedrijf Opti-Flor, een presentatie van het bedrijf Certhon en een creatieve opdracht onder leiding van Mi-Tê Goeijenbier.

De groepsfoto. Foto Nico van Lier

Om 9.00 uur kwamen de kinderen samen met de docenten op de fiets bij Opti-Flor aan. Na een welkomstwoordje door Cora van Dalen van de werkgroep nam Raymond van de Knaap van Opti-Flor de aftrap voor zijn rekening. Hij gaf de kinderen een rondleiding door het bedrijf en liet zien hoe de orchideeën in de kassen groeien.

Sandra Ham van Certhon liet aan de kinderen via korte filmpjes zien hoe duurzame tuinbouwbedrijven voor groenten, bloemen en planten over de hele wereld worden aangelegd en gebouwd. Aan Sandra werden door de kinderen veel vragen gesteld.

De creatieve opdracht bestond uit het maken van een tekening van een plant of bloem in een pot naar eigen inzicht zodat de leerlingen hun expressie vrijelijk konden uiten. Deze opdracht was onder leiding van Mi-Tê Goeijenbier die hierbij werd geholpen door Ineke van der Knaap, Ank van der Klugt en Loes Zwinkels.

De tekeningen zijn per school op een lange rol behang bevestigd en waren tijdens de OM-dagen in de Bartholomeuskerk te zien. Op een later tijdstip gaan de tekeningen terug naar de kinderen zodat zij hun zelfgemaakte tekening weer in bezit hebben.

Alle leerlingen doorliepen het complete programma en natuurlijk werden zij hierbij getrakteerd op een hapje en drankje. Rond 11.30 uur was het tijd voor het afscheid. Cora bedankte iedereen voor deze zeer geslaagde Klassenmorgen: Opti-Flor en Certhon voor hun bedrijfsinbreng, de kunstenaressen voor het creatieve deel, de docenten voor hun begeleiding en de kinderen voor hun deelname.

Wateringen

Molen Windlust kan niet een hele groep ineens binnen ontvangen. Daarom wordt al enkele jaren samengewerkt met de ernaast liggende bibliotheek. De twee bezoekende groepen van OBS De Kyckert werden in tweeën gedeeld. De kinderen kregen in de bieb een algemene lezing over molens van Rob van Zijll, molenaar van de Groeneveldse Molen. Rob sprak van een 'goede dag'. In de molen konden de kinderen het allemaal nog eens van dichtbij meemaken. Ook de molenaars van Windlust hebben een leuke herinnering aan deze dag overgehouden.

De **Hervormde Kerk op het Plein** heeft de slag te pakken. Zoals eigenlijk elk jaar verliep de dag heel prettig. We kloppen dit natuurlijk wel even af. Een belangrijke bijdrage aan het slagen van deze dag wordt telkens weer geleverd door Bas de Vroome, de beiaardier. Het was wel een drukke dag, met twee groepen van de Pieter van der Plasschool en een groep van De Hofvilla (voorheen Pius X-school).

Een leuk voorval was dat een van de leerlingen dacht dat de versieringen op de preekstoel onderdeel waren van een lade. Toen hij eraan trok ging het onbedoeld stuk. Een van de andere leerlingen reageerde met de opmerking: "Och, dat geeft niets, zijn vader (de vader van Jezus) is toch timmerman." Inmiddels is de preekstoel hersteld.

Met een enkele nieuwe vrijwilliger verliep alles bij de **Hofboerderij** op rolletjes. Een bezoek daar is heel divers. De twee groepen van WSKO Andreashof werden in drieën gedeeld om achtereenvolgens je eigen stamboom uit te zoeken in de Kaaskelder, een algemeen verhaal toegediend te krijgen over de rijke geschiedenis van de Hofboerderij en de smeuge wetenswaardigheden te horen van de bedstee en de poepdoos.

De **Sint Jan de Doperkerk** kreeg twee groepen van de WSKO St. Jozefbasisschool op bezoek. Hoogtepunten voor de kinderen waren het orgel en de begraafplaats, waar ze doodstil waren. De leerkracht dankte hartelijk voor een fijne en leerzame rondleiding.

Kwintsheul

Met de Westlandse opening van Open Monumentendag, die 's avonds zou plaatsvinden, had de **Sint Andreaskerk** alles uit de kast gehaald. De kinderen van de Pieter van der Plasschool (twee groepen) kregen dan ook waar voor hun geld. Natuurlijk verliep de dag daar prettig; dat kon bijna niet anders.

Sonnehoeck kreeg dit jaar drie groepen van De Hofvilla op visite. De vrijwilligers waren zeer te spreken over hoe de school haar zaakjes regelt. De dag verliep dan ook gesmeerd. Reden genoeg om voor volgend jaar te overwegen om ook weer 's middags een groep te ontvangen.

Bij het **Gemaal Oude & Nieuwe Broekpolder** zijn twee groepen van de WSKO Mariaschool langs geweest. Beheerder Hugo van Steekelenburg was blij met de assistentie van oud-leraar Klaas de Vries. Dit zorgde er mede voor dat iedereen kan terugkijken op een geslaagde dag.

Coördinatie Klassendag

Op de evaluatievergadering kreeg Joyce Buwalda van alle kanten te horen dat de contacten met de scholen tegenwoordig zo goed lopen. Die heeft ze dus vast binnen. Zelf had ze nog wel een kritische noot: het aantal groepen, dat door de scholen wordt opgegeven, is te hoog. Er zijn hier te weinig monumenten beschikbaar om alle groepen op te kunnen vangen. Hier moet volgend jaar een oplossing voor worden gevonden.

Open Monumentendag(en)

Opening Open Monumentendag 2018

Vrijdagavond 7 september was de Sint Andreaskerk in Kwintsheul even het centrum van het Westland. De Westlandse opening van de Open Monumentendagen in onze gemeente vond plaats in deze kerk die dit jaar een jubileum vierde: het 125-jarig bestaan!

Voor onze stichting Monumentaal Westland was het de eerste keer dat we de start van de Open Monumentendagen op vrijdag hielden. Dit was een wens van alle vrijwilligers die op andere dagen in hun monumenten actief zijn en om deze reden de opening steeds misliepen.

Het parochiebestuur en vele vrijwilligers van de kerk hebben er een geweldig feest van gemaakt. Een speciaal woord van dank aan het parochiebestuur en zijn vrijwilligers is zeker op zijn plaats. De kerk was dankzij een kleurrijke versiering, ook in de pastorie, een plaatje om te zien. Na afloop was er een passend presentje voor elke bezoeker. Kortom, het was een zeer geslaagde avond.

De avond begon met het laten herleven van de oude traditie om in vroegere tijden de pastoor vanaf de Sint Jan de Doper in Wateringen tussen twee diensten in per koets naar de Sint Andreaskerk te vervoeren.

De historische koetsrit – met pastoor Martien Straathof in de rol van pastoor Van Lottum in historische kledij, Ben van Schie als nazaat van de familie die 20 jaar lang de koets heeft gereden en wethouder Piet Vreugdenhil als een waardige vertegenwoordiger van onze gemeente erin – vertrok de koets uit Wateringen. Bij het

vertrek werden de – in dit geval zelfs twee – koetsen uitgezwaaid door de vicevoorzitter van de Sint Jan de Doper Guus Wouters. In Kwintsheul werden ze opgewacht door muziek van de Heulse vereniging Sint Gregorius. Dit bijzondere gebeuren had veel Heulenaren uit de warme zetel thuis gehaald om dit te aanschouwen. Er zal nog lang over nagepraat worden.

In de kerk werden de gasten ontvangen met koffie/thee en een lekker Andreas-chocolaatje gesponsord door Meesterbakker Roodenrijs. De organist Jeroen de Ridder bespeelde het orgel als nooit tevoren.

Wethouder Vreugdenhil vertelde sprankelend over de met alle aanwezigen gedeelde liefde voor onze monumenten. Hiermee was – met dank aan Nico Stijger die alles aan elkaar sprak met ook nog een boeiend verhaal over de historie van 'zijn' kerk – de tijd aangebroken om de sleutel voor de opening aan onze voorzitter te overhandigen. De Open Monumentendagen 2018 waren in Westland geopend.

Tot slot

De avond zou niet afgerond zijn zonder dat we met elkaar het glas hoog hielden met de wens op geslaagde dagen met veel bezoekers. Waarna we naar huis gingen om na een korte nacht aan het werk te gaan om er geslaagde dagen van te gaan maken.

De Lier

Op zaterdag waren de monumentale Domkerk en de toren te bezichtigen. De kerk genoot veel belangstelling. Deze werd bezocht door 89 belangstellenden, waarvan 17 kinderen en 72 volwassenen. De toren was de hele dag in trek. Velen wilden een kijkje nemen en van het uitzicht genieten. Er zijn 65 kinderen en 166 volwassenen geteld. Alle vrijwilligers die dit mogelijk hebben gemaakt bedanken wij voor hun inzet.

Museum De Timmerwerf werd bezocht door ten minste 60 personen. Doordat er iets misgegaan is met de telling is het juiste aantal niet duidelijk. Maar er was volop belangstelling om De Timmerwerf te bezichtigen. Het gebouw zelf met zijn eigen charme en historische waarde is de moeite waard om te bezoeken.

Belangstellenden konden onder leiding van Jeanette van Zeijl en Margreet Hogeweg een vaartocht maken met een voormalige tuinderschuit vanaf het gemaal Oude en Nieuwe Broekpolder in Kwintsheul. Het was een bijzondere kennismaking met de geschiedenis van de Zeven Gat. Gekleed in oude kledij vertelden de dames over de geschiedenis van dit historische natuurgebied en over het gebied eromheen.

's-Gravenzande en Heenweg

Er waren zes monumenten geopend waarvan vijf op zaterdag en twee op zondag.

Langestraat 5, het museumje van Ruud Heus. Daar konden de bezoekers zien wat er in 's-Gravenzande bij diverse opgravingen door Ruud uit de grond is gehaald. Daarna zijn de bodemvondsten zorgvuldig gereinigd en gerestaureerd en vervolgens tentoongesteld. Aantal bezoekers was 120.

Langestraat 117. Daar zijn in de tuin van de beautysalon de toegangspoort van het Begijnhofje, die langs de Vreeburghlaan stond, en de visbank, die op het marktplein heeft gestaan, op ware grootte nagebouwd. Tevens was archeoloog Michiel Kruithof aanwezig om vondsten van particulieren de bekijken en te taxeren. Aantal bezoekers was 120.

Langestraat 37, de Dorpskerk. In de kerk was een tentoonstelling van dorpsgezichten gemaakt door de fotografisch schilder Jan van der Meer, een 's-Gravenzander in hart en nieren. Er was ook een beamerpresentatie van oude foto's. Om 11.30 en 13.30 uur was er een rondleiding om de kerk heen, met uitleg over de bouw en andere wetenswaardigheden van de 200 jaar oude kerk. Van 15.15 tot 16.00 uur is er een orgelconcert geweest op het meer dan 100 jaar oude Bakker en Timmenga-orgel. Aantal bezoekers was 100.

Naaldwijkseweg 117, de Korenmolen. De molen kon bezichtigd worden en ook de omloop van de molen was weer voor bezoekers bereikbaar. De wieken, die in 2014 van de molen zijn gewaaid, zijn ook weer in oude luister hersteld dus ze draaiden trots weer hun rondjes. Aantal bezoekers was 70.

Peppellaan 4, d'Oude koestal. Dit monument was alleen op zondag geopend. Er was een tentoonstelling, genaamd 'reptielen en amfibieën'. De prachtige bloemen en kruidentuin waren ook geopend. Aantal bezoekers was 260.

Maasdijk 189, Sint Lambertuskerk. De kerk was zowel op zaterdagmiddag als zondagmiddag geopend. De kleine kerk en bostuin konden worden bekeken. Aantal bezoekers op beide dagen was 275.

Monster en Ter Heijde

Op zaterdag 8 september waren negen locaties toegankelijk voor het publiek. Mede door het mooie weer hadden we een mooi totaal van 1433 bezoekers! De Hoeksteen was de nieuweling in 2018. Bezoekersaantallen en activiteiten zijn vastgelegd in de volgende tabel.

Locatie	Activiteit	Rolstoel	Volw.	Kind
Grafkelder Herkenrath	Mini-tentoonstelling	Niet toegankelijk	125	50
Grote Kerk Monster	Rondleiding	✓	230	70
Grote Kerk Monster Toren	Gids, toren beklimmen	Niet toegankelijk	180	44
Molen De Vier Winden	Rondleiding	✓ (alleen beneden)	150	150
RK Kerk St. Machutus	Mini-Lourdesgrot	✓	54	9
Schipperswoning	Rondleiding	Niet toegankelijk	50	
De Westlandse Druif	Rondleidingen historische muur	✓	54	11
De Hoeksteen	Rondleidingen	✓	120	40
NH Kerk Ter Heijde	Rondleiding	✓	92	4
Totaal aantal bezoekers			1055	378

Grafkelder Herkenrath

Het was weer een geslaagde dag. We hebben ongeveer 175 bezoekers ontvangen bij de grafkelder, waaronder ca. 50 kinderen. Ook heeft weer een aantal nazaten van de familie Herckenrath de kelder bezocht. Volgend jaar moeten we de toelichting in de folder enigszins aanpassen. De grafkelder ligt hoger dan zijn omgeving. Dat komt niet door verschuiving van de kustlijn maar door het afgraven (afgeesten) van de duinen.

Machutus ontving een mooi aantal mensen.

De Westlandse Druif

Wederom een leuke samenwerking met De Westlandse Druif. De rondleidsters Mieke, Truus, Ellen en Marieke hebben continu rondleidingen met kleine groepjes van drie tot vijf mensen gedaan. Leuk dat de Druivenprinses ook dit jaar mensen heeft rondgeleid. Verder bleek dat je OMD kunt gebruiken om met je familie een fietsknooppuntenpuzzeltocht uit te zetten. Een idee om verder uit te werken?

De Vier Winden

Mooi bezoekersaantallen. De molenaars hebben ook nog een en ander verkocht en wel:

- 120 molenbroden
- 43 kilo pannenkoekenmeel
- 10,5 kilo molenaarscakemix
- 7 kilo appeltaartmix
- 7 kilo andere soorten meel

NH Kerk Monster en Toren

Behoorlijk wat mensen hebben de kerk en toren bezocht. Tussen 16.00 en 16.30 uur waren er ook nog best veel mensen in de kerk. Dit kwam door het mooie weer en de monumentenfietstocht. Wellicht is het goed om te proberen op Monumentendag tot 17.00 open te zijn. We moeten dan wel bij de toren en in de kerk voldoende mensen hebben. Dat is best wel een ding.

In en op de toren van de hervormde kerk aan het Kerkplein te Monster hebben wij 224 mensen mogen begroeten, waarvan plusminus 20% jongeren onder de zestien jaar. Mogelijk is er een enkeling doorheen geglipt, maar dat mag geen naam hebben. Alles is prima verlopen, geen enkel incident en gezelligheid was troef!

Schipperswoning en Havenstraat

Weer prima verlopen. Helaas is de leeftijd van de bewoners een woordje mee gaan spreken en Petra en Ridder 't Hof hebben aangegeven dat dit voor hen de laatste keer was. Monumentaal Westland bedankt hen hartelijk voor het genereus openstellen van hun mooie woning de afgelopen jaren. Bezoekers hebben met eigen ogen kunnen zien hoe je een monument levend houdt. Dank.

Havenstraat foto's.

Aan de Havenstraat zijn ook dit jaar weer foto's uit vervlogen tijden opgehangen. We mochten gebruikmaken van een blinde muur op Havenstraat 20.

NH Kerk Ter Heijde

Een redelijk bezoekersaantal van ca 100.

Honselersdijk

Parochie Onze Lieve Vrouw van Goeden Raad

De parochie is gevestigd aan de Dijkstraat 23-25 in Honselersdijk. Het is een plaats waar de katholieke gemeenschap van Honselersdijk en de Poolse gemeenschap van het Westland kunnen samenkomen voor de Heilige Mis of belangrijke momenten in het leven.

De pastorie is standaard niet te bezichtigen, behalve als hier een concrete en belangrijke aanleiding toe is. Bijvoorbeeld bezoekers die van ver komen krijgen individueel de kans de pastorie te bezichtigen.

De nadruk lag dit jaar op het jubileum van het gebouw en de gemeenschap. In dit kader was veel te bezichtigen aan fotomateriaal, dat naar boven is gehaald door het schrijven van het boek 'Van veiling tot kerkgebouw'. Dit beeldmateriaal en anekdotes kwamen op schermen naar voren.

Dit jaar is geen aparte communicatie geweest of een lezing gepland. Men is vrij behoudend geweest in de voorbereiding van de Open Monumentendag, met name vanwege het jubileumjaar. Mede daarom was de monumentencommissie van de parochie blij verrast dat er toch zo'n grote opkomst was.

Jammer is dat er geen school betrokken was voor Klassendag; dit met name door het grote aanbod van andere monumenten en vorig jaar de deelname aan de bloemententoonstelling. De verwachting is dat de komende jaren geen deelname aan de Klassendag zal worden georganiseerd alhoewel de parochie hiervoor wel uiteraard blijft openstaan!

Het tijdstip zal blijven gehandhaafd. Het zou mooi zijn als de volgende jaren iets van entertainment de sfeer in Honselersdijk dan wel in de parochie kan verhogen. Dit is vrij lastig te bedenken binnen de kaders van het kerkgebouw en de mogelijkheden binnen Honselersdijk.

Gedurende de gehele dag waren er elf suppoosten en per tijdsblok drie suppoosten waarvan 1 suppoost voor de bezichtiging van de toren. Aantal volwassen bezoekers: 126. Aantal bezoekende kinderen t/m 14 jaar: 9.

De Regenboogkerk

De Regenboogkerk staat aan de Endeldijk 5 in Honselersdijk. Het is de plaats waar de leden van de protestantse gemeente Honselersdijk samenkomen voor de eredienst, maar het is ook de locatie van het multifunctionele zalencentrum Hemelsblauw.

Tijdens de Open Monumentendagen mochten wij een kleine 100 bezoekers ontvangen. Bezoekers worden onthaald als gast met koffie en appeltaart. Een team van zes tot tien vrijwilligers zorgt voor de organisatie en zijn gastheer en gastvrouw voor de bezoekers.

De kerk is een gemeentelijk monument. In 2016 vonden een grote restauratie en renovatie plaats. Tijdens de restauratie zijn oorspronkelijke elementen teruggebracht, zoals de centrale entree deur en open houten trappen naar het bordes. Bijzonder detail is dat het bordes is ingekort, waardoor de glas-in-loodramen nu volledig vrij zijn gekomen, wat het esthetische karakter van de kerk heeft verhoogd. Kerk en zalencentrum zijn nu geschikt voor culturele, zakelijke en sociaalmaatschappelijke evenementen.

In de kerk zijn tijdens de Open Monumentendag fotoboeken aanwezig van de kerk van vóór de verbouwing en van de andere kerk, De Voorhof, die nu niet meer in gebruik is.

Inmiddels doet de kerk al enkele jaren mee aan Open Monumentendag. Hierdoor heeft de regelmatige bezoeker de kerk voor, tijdens en na de restauratie kunnen aanschouwen. Door het gebruik van de kleur hemelsblauw en donkerblauwe kleuraccenten in combinatie met witte comfortabele stoelen op een zwarte stenen vloer is de uitstraling traditioneel en tegelijkertijd helemaal actueel en modern.

Het orgel van orgelbouwer Öhms uit Trier (Duitsland) is afkomstig uit Neunkirchen (Duitsland) en werd volledig gerestaureerd en herplaatst in de Regenboogkerk. Hierdoor is een volwaardig concertorgel aan de rijke orgeltraditie van het Westland toegevoegd en het was een waar genot dat werken van Bach op het orgel gespeeld werden.

Aangezien Open Monumentendag samenvalt met de Nationale Orgeldag biedt de kerkorganist op twee momenten een gratis orgelconcert aan. Een uitgelezen mogelijkheid dus om tijdens de Open Monumentendag te genieten van orgelmuziek in de mooie Regenboogkerk.

Aantal volwassen bezoekers: 67 en aantal bezoekende kinderen t/m 14 jaar: 6.

Twee zeilende Westlanders in de Prinsengracht.

Zwethvaer (bouwjaar 1911) en Vaerdigheyt (bouwjaar 1904). De eigenaren gaven uitleg over de historie van hun schepen. Er waren informatiebladen beschikbaar, waarvan er 17 zijn uitgedeeld. Het aantal belangstellenden is niet geteld.

Oude foto's in de Dijkstraat. Vanaf Café Bij 't Hof via de Dijkstraat naar de Regenboogkerk waren oude foto's aan lantaarnpalen en bomen bevestigd nabij de locatie waar de foto indertijd genomen was. Hierdoor waren heden en verleden met elkaar te vergelijken. Het zijn goede aandachtstrekkers voor de historische gebouwen in de Dijkstraat. Dit werkte ook dit jaar weer erg goed. Het geeft wat extra dimensie aan de Monumentendag.

Op het plein voor de Nederhof stonden drie panelen met foto's en historie van Honselersdijk. Er stond een vlaggenmast naast Café Bij 't Hof en in het café lag een map met deelnemende monumenten en informatiebladen. Er hing een spandoek aan de Valbrug en extra vlaggenmasten op de kerkpleinen.

Naaldwijk

We proberen in Naaldwijk elk jaar één speciaal iets te doen. Dit keer betrof het een rondleiding door het Heilig Geest Hofje dat op zaterdag elk half uur werd aangeboden. Bij elkaar zijn in elf rondleidingen zo'n 270 personen meegelopen met de drie rondleiders. Daarnaast waren er dus zo'n 500 losse bezoekers, dankzij de benzinepompverkooptechnieken van Jan de Vreede.

Het aantal bezoekers in de Oude Kerk is mogelijk beïnvloed door de zomerbloemententoonstelling die

tegelijkertijd in de kerk werd gehouden. Het betreft de bezoekers van de zaterdag én de zondag.

Monument	Aantal bezoekers	Aantal vrijwilligers
Oude Kerk	9341	3
Heilige Geest Hofje	764	5
St. Adrianuskerk	80	2
Katholieke kerkhof	?	0
Station WSM	85	5
Gashouder	70	0
Watertoren	70	0
Vlietwoning	65	0

Poeldijk

Overzicht expositie. Foto Jos van Kester
Optiflor en Certhon.

Een natuurgetrouwe nagebouwde trein reed zijn rondjes langs de bijna niet van echt te onderscheiden kolenloodsen van Van Dinten.

Peter Zuiderwijk was twee dagen onafgebroken de machinist. Naast diverse fraai gevulde vitrines met 50 op schaal nagebouwde trucks van het Tekno Museum uit De Lier werd genoten van liters aangemaakte verse koffie. Ook werd genoten van de film over wereldwijd transport en een postzegelexpositie over vervoer, verzorgd door de 65-jarige postzegelvereniging uit Monster. Transportmodellen van Zuiderwijk Transport en Robur vulden twee vitrines met prachtige voorbeelden uit verleden en heden.

Het plein voor de kerk met diverse oldtimers en aangevuld met een zeer zware gloednieuwe trekker gaf duidelijk de plaats aan waar dit alles te bewonderen was.

Maar de echte trekkers van de Open Monumentendagen waren de zonneauto Nuna8 van de TU-Delft, die de wereld al menigmaal verraste als snelste zonnewagen, en de zonneboot van ISW Naaldwijk. Zeer enthousiaste studenten van beide opleidingen vertelden honderduit hierover.

Een weekend ook met veel muziek, zang, dans, dicht- en vertelkunst. Dit begon al direct op zaterdagochtend waarbij de eerste bezoekers werden verwelkomd met een muzikaal optreden van Leon Endhoven, de pianist van het popkoor Fine Tuning. Tijdens de openingsceremonie

Open Monumentendag Poeldijk 2018 was een geweldig succes. Met de zon door de gebrandschilderde ramen van de Sint Bartholomeuskerk opende een stralende voorzitter, Cora van Dalen, de Open Monumentendagen 2018 die het thema 'In Europa' dragen. Met een groot Poeldijks accent op transport, verleden, heden en toekomst.

Bij entree in de kerk belandden de bezoekers direct in een prachtige expositie waarin transport in al zijn facetten uiterst beeldend was weergegeven. Vervoer over water en over land: van heel vroeger met een trekschuit tot een elektrische racewagen en boot die grenzen hebben weten te verleggen. Dit was ook het punt waar de echte verhalen loskwamen.

Ook een zeer fraaie expositie over Verkeersweg 13, waar Mi-Tê Goeijenbier de weg van Delft naar Hoek van Holland met tientallen juweeltjes van tekeningen, bruggen en werkzaamheden verbond.

Een film van Piet Jansen over ruim 50 jaar arbeid en transport in de tuinbouw kreeg ook heel veel belangstelling. Er was een kleurrijke bloemenroute van leerlingen van de Poeldijkse basisscholen met

fraaie ideeën, opgedaan tijdens een excursie bij

Transport in het klein. Foto's Willem de Bruijn

om 10.00 uur was er tevens een muzikaal optreden van de Poeldijkse volkszanger Koos Janssen met liedjes over vroeger en vervoer.

Ook het vaste onderdeel in de vorm van een romantische vaartocht met een echte Westlandse schuit naar druiventuin De Sonnehoeck was weer zeer de moeite waard.

Op zondag moesten we het doen zonder de Nuna8, maar waren er wel vele en diverse optredens, te weten Daan de Muinck Keizer op het kerkorgel, het koor FOcalicious onder leiding van Sebastiaan Philippa, twee danseressen, Schrijvers tussen de Kassen en rockband The Dorst.

Op zaterdag werd de kerk bezocht door 824 bezoekers, waarvan 108 kinderen en er waren op die dag 21 vrijwilligers aanwezig. Op zondag werd de kerk bezocht door 606 bezoekers, waarvan 66 kinderen. Die dag waren er vijftien vrijwilligers aanwezig.

Voor de expositie werd gebruikgemaakt van panelen, vitrines, met computers verbonden (televisie)schermen en een groot projectiescherm met beamer. Daarbij waren er vele planten ter versiering.

Wateringen

Bij **Molen Windlust** werden de 259 bezoekers getrakteerd op een werkende molen en zij konden dus het maalproces van dichtbij bekijken. Hoe geslaagd kan je dag zijn, voor zowel de bezoekers als voor de molenaars?

De **Hervormde Kerk op het Plein** kende een geslaagde dag, zeker gezien het feit dat de toren in de steigers stond en dat het Raadhuis dit jaar niet meedeed. Het kwam traag op gang, maar uiteindelijk zijn er toch zomaar even 185 bezoekers binnen geweest. Het was leuk om te zien dat kinderen van de Klassendag op deze dag terugkwamen met hun ouders. De kerk denkt erover om volgend jaar ook op zondag open te zijn, maar dan vanaf 12.00 uur.

Voor de **Hofboerderij** viel het aantal bezoekers van 80 een beetje tegen. Vooral als je bedenkt dat een belangrijk deel daarvan speciaal voor de kunsttentoonstelling kwam en niet voor het monument. Door de fijne sfeer wordt er toch tevreden op de dag teruggekeken. Vooral het bezoek van de mensen in klederdracht uit de Dickens-tijd, die ook in 2017 Wateringen opsierden met hun aanwezigheid, was een leuke ervaring. Het voornemen is om voor volgend jaar uit te zien naar een publiekstrekker.

Het aantal bezoekers van 158 bij de **Sint Jan de Doperkerk** was zeker geen record, maar de dag was zeer geslaagd te noemen. Het feit dat de bezoekers verspreid over de dag kwamen, zorgde ervoor dat de vrijwilligers alle aandacht konden geven aan de bezoekers. En voor hen was er genoeg te beleven. Er was een tentoonstelling over bedevaarten, een fotopresentatie van neogotische bouwstijlen van kerken in Europa en Nederland, als vanouds een rondleiding langs de gebrandschilderde ramen en een bezoek aan de toren met zijn klokken. Ook hadden ze in het kader van de bedevaarten een boottocht geregeld langs enkele Westlandse monumenten.

Kwintsheul

Bij de **Sint Andreaskerk** kwam de dag traag op gang, net als bij de Hervormde Kerk in Wateringen. En net als in Wateringen viel het met 150 bezoekers uiteindelijk wel mee. Het is telkens weer een leuke ervaring als er een rasechte Heulenaar binnenkomt, die vertelt dat hij voor het eerst voet zet in deze kerk.

Bij **Sonnehoeck** viel het op dat er veel bezoekers van verder uit het land vandaan kwamen. In het algemeen werd er veel interesse getoond. Dit jaar was er voor het eerst een zondagopening waarop tevreden wordt teruggekeken. Wat de bootverbinding tussen de Barthelomeuskerk in Poeldijk en Sonnehoeck betreft was het een grote verbetering dat de schippers belden wanneer ze gingen varen. Hierdoor wisten de mensen waar ze aan toe waren. Bovendien was het foldertje, met de bezienswaardigheden onderweg, een groot succes.

Bij het **Gemaal Oude & Nieuwe Broekpolder** waren twee nieuwe vrijwilligers aan het werk. En die hebben het erg leuk gevonden met hun 125 bezoekers.

De Zeven Gaten valt natuurlijk onder De Lier, maar omdat de boot daarnaartoe vanaf het gemaal vertrok, vindt het zijn plaatsje hier. De twee enthousiaste gidsen op de boot hadden met 35 bezoekers een leuke en zeer geslaagde dag. Ook de Groeneveldse Molen werd meerdere malen aangedaan.

De **Groeneveldse Molen** valt eigenlijk onder Midden-Delfland, maar gezien ons nauwe contact met molenaar Rob van Zijll moet ook deze hier behandeld worden. Rob had zaterdag een uitstekende dag met zo'n 80 mensen op de molen. Maar met 100 bezoekers verliep de zondag nog beter dan uitstekend. Er wordt teruggekeken op een zeer geslaagd weekend. Op de foto een jonge molenaarsleerling aan het werk op deze molen.

Vrijwilligersavond Westlands Museum

We kunnen met plezier terugkijken op een bijzonder geslaagde vrijwilligersbijeenkomst op 25 oktober in ons Westlands Museum, waar ongeveer 60 vrijwilligers gastvrij werden ontvangen. De avond begon met ontvangst met koffie/thee en een lekker banketbakkerskoekje erbij.

Tussen 19.30 en 19.45 uur was er gelegenheid voor een korte terugblik op onze Klassendagen en Open Monumentendagen. Het hoofdpunt van de discussie spitste zich toe op de vraag welke activiteiten er passen bij Open Monumentendag. De voorzitter zegde toe dat dit onderwerp terug zou komen op onze kernenbijeenkomsten. Verder keek iedereen met plezier terug op de wederom zeer geslaagde dagen.

Nadat we waren voorzien van een tweede kopje koffie werden er twee groepen gemaakt en de vrijwilligers van het museum namen ieder een groep onder zijn/haar hoede. Een groep kreeg een rondleiding met voorlichting over de vaste collectie van het museum. Bijzonder leuk was het ook om tijdens deze rondleiding te genieten van alle toevoegingen en opmerkingen over het tentoongestelde. De meesten van ons hadden op de een of andere wijze wel met het tuinen in het Westland te maken gehad (of waren nog steeds actief).

De andere groep nam plaats in de veilingbanken en na een uitgebreide voorlichting mocht er op de knoppen gedrukt worden. Het was een veilingspel maar de gedrevenheid waarmee de knoppen werden ingedrukt deed vermoeden dat het, gelijkend op de echte veiling, echt wel om een van de drie beschikbaar gestelde prijzen ging. De veilingmeester verdiende respect voor de wijze waarop hij de kopers op bijzondere wijze te vriend hield. Een echte veilingmeester waardig.

De avond werd met dank aan het uitstekend gastheerschap van het Westlandse museum afgesloten met drankjes naar keuze en warme garnituur en gezellige gesprekken aan de statafels. Het was een avond om met plezier aan terug te denken.

Mini-OMD - 's-Gravenzande

De groep van 20 deelnemers aan de Mini-OMD werd op zaterdag 21 april om 13.30 uur ontvangen in de Dorpskerk met koffie en een koekje.

Na de koffie gingen de deelnemers naar buiten waar een korte uitleg rondom de Dorpskerk volgde. De graven die nu achter de Dorpskerk liggen, lagen in de kerk voordat de 90 meter hoge toren in 1809 instortte en de kerk voor een groot gedeelte verwoestte. Toen in 1815 was begonnen met het herbouwen van de kerk, die kleiner werd, kwamen de graven buiten te liggen.

Vervolgens zijn we naar de tuin van Langestraat 17 gelopen, waar door Ruud Heus de visbank, die vroeger op het Marktpllein stond, en de poort van het Bagijnehofje op ware grootte zijn nagebouwd.

Daarna werd er verder gewandeld naar Langestraat 5, waar Ruud Heus een klein museumpje heeft ingericht van bodemvondsten die hij in 's-Gravenzande heeft gedaan.

Weer verder door historisch 's-Gravenzande, waar een deel van de wandeling door Oud 's-Gravenzande werd gelopen. Michiel Kruithof en Ruud Heus vertelden de verhalen, die horen bij de monumenten die we passeerden.

Het laatste monument dat bekeken werd, was het geheel gerestaureerde schoenmakershuisje; een rijksmonument dat stamt uit het jaar 1639. Het is tevens het oudste pandje in 's-Gravenzande. Na een korte uitleg door Michiel Kruithof, het was inmiddels 16.15 uur geworden, werd de Mini-OMD afgesloten met een hapje en drankje in het Galjoen aan het Marktpllein 3.

Het is een prima leerzame middag geweest, begeleid door een stralende zon.

Open dag Watertoren Monster en het gebied Solleveld

Naast de Open Monumentendagen streven we ernaar om één keer per jaar een speciaal monument onder de aandacht te brengen en we prijzen ons gelukkig met de medewerking van Dunea om dit te ondersteunen.

Op zaterdag 29 september waren we te gast bij Dunea en de historische watertoren in Monster. De weergoden waren ons gunstig gezind en de rondleiders van Dunea en onze stichting hadden er zin in.

De bezoekers waren welkom voor een rondleiding door het mooie duingebied Solleveld. De belangstelling was zo groot dat de

organisatie blij was met de door gemeente Westland aangeleverde dranghekken. Dit was handig om veel mensen in de juiste volgorde rond te leiden.

Het waren stuk voor stuk keurige bezoekers waarvan de meesten te voet of op de fiets kwamen. Dit is goed voor ons klimaat en gezond voor onze bezoekers en het gebied. Vanuit het college en de raad was er ook aandacht.

Al met al een dag die voor herhaling vatbaar is. Wij hebben er zin in om samen met Dunea te werken aan nog meer bewustwording om zuinig om te gaan met ons kostbare drinkwater en het laten zien van de mooie historie en natuur waar de productie van het drinkwater plaatsvindt op dit kleine stukje aarde.

Pr-activiteiten

We hebben onze bezoekers geprobeerd te bereiken via de nieuwe website, pers en onze eigen flyer.

Website.

Dit jaar zijn we met onze nieuwe website van start gegaan en daarmee zijn wij nog beter in staat om onze activiteiten en nieuwe zaken onder de aandacht te brengen dan we het via onze oude website konden doen. Niet te vergeten: we kregen ook aandacht op meerdere websites zoals die van onze gemeente Westland, Bezoek Westland en van de landelijke organisatie.

Papieren of fysieke pr-activiteiten.

We mogen ons gelukkig prijzen dat de pers ons goed gezind is. We stonden meerdere keren in het Algemeen Dagblad met onder andere de Zonnewagen en -boot in de Bartholomeuskerk te Poeldijk. Lokale bladen zoals Het Hele Westland, Groot Westland en de Wateringse Krant gaven ons een mooie plaats in hun bladen.

Nieuw: aandacht voor het Lambertuskerkje waar de banken van nieuwe kussens werden voorzien. Tijdens de vaartochten langs monumenten en op de boot die voer tussen Poeldijk en Sonnehoeck werden folders uitgedeeld waarop de bezienswaardigheden onderweg belicht werden. Het kindertheater diepdeed werd in De Lier gepromoot.

Onze flyer

En niet te vergeten: onze eigen flyer. We hebben er 10.000 laten drukken en deze uitgereikt op onze scholen, in winkels en openbare gelegenheden. Op een tafel in de Zomerbloemententoonstelling werden onze flyers neergelegd, aangeprezen en uitgereikt door onze vrijwilligers. Bijzonder detail is dat als je hem openklapte, de kaart van Westland verscheen met daarop duidelijk vermeld de monumenten die open waren.

Kom in de Kas

Op zaterdag 7 en zondag 8 april 2018 waren wij aanwezig met een informatiestand in de bedrijfsruimte van Kees Stijger aan de Zwetlaan in Honselersdijk met een informatiestand die doorlopend door twee van onze vrijwilligers werd bemand.

Op de informatiestand lag uitgebreide informatie over de monumenten die normaal op Open Monumentendag hun deuren open zetten. Bezoekers konden hun kennis over het Westland en de monumenten testen met een prijsvraag van vijf vragen in twee versies: voor kinderen t/m 16 jaar en voor volwassenen. Meerdere bezoekers hebben de vragenlijst ingevuld. Van de degenen die de vragenlijst goed hebben ingevuld ontvingen zes bezoekers als beloning een VVV cadeaubon.

Diverse activiteiten

Gezamenlijke Westlandse historische verenigingen

De historische verenigingen en werk- en studiegroepen uit het hele Westland komen twee keer per jaar bij elkaar in het Westlands Museum om gezamenlijke onderwerpen te bespreken en elkaar op de hoogte te houden van activiteiten en ontwikkelingen op historisch gebied in het Westland. Twee bestuursleden (Wouter en Leo) namen deel aan dit overleg en bespraken daar onze activiteiten.

Cultureel Platform Westland

Een aantal keren per jaar komen de culturele verenigingen uit de gemeente Westland bij elkaar, gefaciliteerd door Cultuurweb Westland en onder leiding van een wisselende voorzitter. De agenda bestaat meestal uit een presentatie over een specifiek onderwerp en een rondje langs alle deelnemende organisaties waarin zij hun activiteiten kunnen melden en toelichten. De notulen worden verzorgd door Cultuurweb Westland en besproken in ons bestuur dat in het Platform wordt vertegenwoordigd door Wouter en Arie.

Atlantikwall – erfgoedlijn Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland ondersteunt het behoud en de verbetering van erfgoed met het Erfgoedhuis en zeven erfgoedlijnen: Atlantikwall, Landgoederenzone, Romeinse Limes, Trekvaarten, Waterdriehoek (Biesbosch, Kinderdijk, Dordrecht), Oude Hollandse Waterlinie en het eiland Goeree-Overflakkee.

Alle partijen die betrokken zijn bij deze erfgoedthema's, zoals musea, verenigingen, gemeenten, ondernemers en vrijwilligers, komen samen in 'erfgoedtafels'. Hier worden projecten geïnitieerd, voorgesteld en versterkt. Het Erfgoedhuis Zuid-Holland ondersteunt diverse projecten van de tafeldeelnemers.

Wij hebben ons aangesloten bij de erfgoedlijn Atlantikwall met als doel op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen langs de kust van het Westland. Op de Klassendag in 2017 heeft een aantal groepen bezoeken gebracht aan de bunkers achter de Intratuin in 's-Gravenzande.

Van ons bestuur nemen Arie en Wouter deel aan het overleg en de activiteiten van de Atlantikwall.

Financieel verslag

Stichting Monumentaal Westland		Overzicht inkomsten en uitgaven 2018	
Inkomsten		Uitgaven	
		Monumentendag	€ 2.793
Bijdrage Gemeente	€ 10.000	Klassendag	€ 1.188
		Materiaal	€ 397
Rente spaarrekening	€ 8	Pr- kosten: website, drukwerk, presentatie	€ 1.339
		Mini-OMD voor kernvertegenwoordigers	€ 233
		Vrijwilligersavond en attenties	€ 1.170
		Bestuur en representatie	€ 184
		Bank- en diverse kosten	€ 248
		Projecten: opening watertoren	€ 293
Sponsoring zonnwagen in Poeldijk	€ 4.450	Zonnwagen in Poeldijk	€ 4.450
Vernieuwing website t.l.v. reserve	€ 4.029	Vernieuwing website	€ 4.029
		Totaal kosten	€ 16.322
		Resultaat naar balans	€ 2.164
Totale inkomsten	€ 18.486	Totale uitgaven	€ 18.486

Stichting Monumentaal Westland		Balans per 31 december 2018	
Activa		Passiva	
Lopende rekening	€ 4.130	Algemene reserve: €14.052 - €4.029 + € 2.164	€ 12.188
Spaarrekening	€ 8.059	Nog te betalen	€ 0,00
Totalen	€ 12.188	Totalen	€ 12.188

Loswal "De Bonnen"

Westland
energy solutions

OPTI•FLOR
CREATING ORCHIDS

Groot Westland.nl

 **Globe
Plant**
...met zorg opgekweekt!

 GEO WELL

 SolarNRG
Voor niets gaat de zon op

Bouwmarkt van der Knaap Poeldijk

expert **NAALDWIJK**

Willem de Sitterstraat 3
2671 HR Naaldwijk
Tel: 0174 631141

Wim van Leeuwen
WITGOED, BEELD EN GELUID

BankGiro
Loterij

Open
MONUMENTENDAG

Wilgenhove 36

2295 RB Kwintsheul

Tel. 06.2923.8490 of 0174.295436.

Email: monumentaal.westland@gmail.com